

بررسی راهکارهای توسعه گردشگری ورزشی ماجراجویانه در استان اردبیل

مهرداد محرم زاده^{*}، مسعود ایمان زاده^۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۲/۰۶

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۸/۰۵

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر اکتشاف یک سازه نظری در خصوص راهکارهای توسعه گردشگری ورزشی ماجراجویانه در استان اردبیل بود.

روش‌شناسی: روش تحقیق پژوهش از نوع کیفی و با استفاده از رویکرد نظریه داده بنیاد بود. جامعه آماری پژوهش شامل نخبگان و متخصصان اجرایی و دانشگاهی در زمینه مدیریت ورزشی و گردشگری در استان اردبیل بود. با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند و گلوله برفی ۱۲ نفر از این متخصصین برای مصاحبه‌های عمیق ساختار نیافته انتخاب شدند. مصاحبه‌ها تا رسیدن داده‌ها به اشباع نظری پیش رفت و با انجام ۴ تحلیل محتوی در کنار مصاحبه‌ها به اشباع نظری رسید. مصاحبه‌ها به صورت فایل‌های صوتی ضبط گردیده و سپس از طریق نرم افزار Nvivo10 مورد تحلیل قرار گرفت. در این راستا داده‌ها به صورت هم‌زمان با استفاده از مجموعه‌ای از کد گذاری باز، گزینشی، نظری و یادداشت‌نگاری تحلیل گردید. روایی و پایایی کدگذاری از طریق کنترل کیفیت تحقیقات کیفی مورد تایید قرار گرفت.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت نظام‌مند و با استفاده از روش تحلیل تماتیک مورد بررسی قرار گرفتند. با توجه به تقسیم بندی درون مایه‌های اصلی یا طبقات اصلی، این طبقات مشتمل بر ۷ طبقه بود. که در این بین عوامل سیاسی و قانونی، اطلاع رسانی و تبلیغاتی، محیطی و زیرساختی، اقتصادی، مدیریتی، امنیتی و ایمنی، فرهنگی و اجتماعی جزو طبقات اصلی بشمار می‌روند.

نتیجه‌گیری: این پژوهش راهکارهای مناسبی را برای سیاستگذاری و برنامه ریزی پیش روی قرار داده و با اجرای آن می‌توان بر توسعه گردشگری ماجراجویانه در استان اردبیل سرعت بخشید.

واژه‌های کلیدی: گردشگری، گردشگری ورزشی، گردشگری ماجراجویانه، ورزش‌های ماجراجویانه

۱. استاد مدیریت ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. ۲. پژوهشگر پسادکتری، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران، گروه تربیت بدنی، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران
* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: mmoharramzadeh@yahoo.com

مقدمه

تضعیف فعالیت‌های اقتصادی سنتی نظیر کشاورزی، معدن و جنگل در سه دهه پیش از یک سو و نبود نگاه کار آفرینی از دیگر سو ضرورت جست و جو و به کارگیری راهکارهای جدیدی برای تقویت پایه های اقتصادی و تنوع بخشی به فعالیت های تولیدی را بیش از پیش ضروری نموده است (اوزبیو و همکاران^۱، ۲۰۱۸). یکی از سناریوهای برون رفت از این وضعیت که توان جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و به پیروی از آن، توسعه‌ی را در پی دارد، گردشگری است. گردشگری رویکرد جدیدی است که می‌تواند در توانمندسازی مردم محلی و توسعه منابع انسانی، تنوع بخشی اقتصادی و رشد آن، خلق فرصت‌های شغلی و ارتقا استانداردهای زندگی از طریق تأمین خدمات اجتماعی نقش عمده‌ای را ایفا نماید (سیر و همکاران، ۱۳۹۷). صنعت گردشگری در حال حاضر یکی از ارکان اصلی اقتصاد جهانی است. بر این اساس یکی از راهبردهایی که اخیراً در غالب کشورهای جهان مورد توجه قرار گرفته، توسعه گردشگری در نواحی محرومی است که دارای پتانسیل‌های لازم برای صنعت گردشگری هست (مومنی، ۱۳۸۹). یکی از ویژگی های نواحی محروم جریان فزاینده سرمایه‌گریزی در آنها است. جریانی که در طی آن سرمایه‌ها از مناطق پیرامونی (محروم) به سمت مناطق مرکزی در حال خروج است و تنها بخش اقتصادی که توان معکوس کردن این فرایند را دارد فعالیت‌های بخش گردشگری است (باری‌حصاری و همکاران، ۱۳۹۴) با توجه به اهمیت گردشگری در توسعه

کشورها، سازمان ملل متحد سال ۲۰۱۷ را به نام «سال جهانی گردشگری پایدار، ابزار برای توسعه» نام گذاری کرده است (تارنر^۲، ۲۰۱۷). در سال‌های اخیر و بدنبال گسترش موج رکود و افزایش بیکاری، اکثر سیاستگذاران به صنعت گردشگری به عنوان صنعتی پیشرو و تحرک بخش اقتصاد کشورشان می‌نگرند. برای بسیاری از کشورها این صنعت به عنوان یک فعالیت اقتصادی باارزش و دارای اهمیت به عنوان یک واقعیت پذیرفته شده است (شاه آبادی و سیاح، ۱۳۹۲). با توجه به اهمیت گردشگری و نقش بی بدیل آنها در توسعه، دولت مردان و برنامه‌ریزان ایران نیز آن را جز موضوعات محوری برنامه‌های توسعه قرار دادند.

یکی از مهم‌ترین حوزه‌های گردشگری در ایران که در شرایط مختلف می‌تواند به عنوان یک منبع عظیم درآمد مورد توجه ویژه قرار گیرد، گردشگری ورزشی می باشد. گردشگری ورزشی به مثابه یکی از مردمی‌ترین اشکال گردشگری، از یک سو می تواند به رشد اقتصادی و تنوع فعالیت‌های استان بینجامد و از سوی دیگر با جذب مازاد نیروی انسانی، به ایجاد اشتغال و درآمدزایی برای ساکنان محلی کمک کند و بدین ترتیب فرصتی برای توسعه همه جانبه قلمداد می شود. از این رو امروزه گردشگری ورزشی به عنوان ابزاری برای رشد پایدار اقتصادی به طور گسترده مورد توجه قرار گرفته است و بدلیل علاقه‌مندان بسیار و بازتاب فراوان اقتصادی در جهت بالا بردن مشاغل محلی و افزایش رفاه اقتصادی به مثابه راهبرد رشد و

رایج ترین بخش مشارکت در ورزش نیستند. شیوه های دیگر ورزش مانند ورزش تفریحی، آمادگی جسمانی و ورزش های افراتی و ماجراجویانه به صورت قابل توجهی محبوبیت یافته و تبدیل به اشکال جایگزین ورزش شده است (کریستودولیدس^۲، ۲۰۱۲). در کنار آن مردم نیز بیشتر در سفرهایشان به دنبال تجارب هیجان انگیز و تعاملات منحصر به فرد با طبیعت هستند (قیدی و روگرسون^۳، ۲۰۱۸). این نوع گردشگری که معمولا در محیطها و فضای باز صورت می گیرد، شواهد حاکی از آن است که در دو دهه گذشته با افزایش مشارکت کنندگان، رشد فزاینده ای داشته است (چنق و همکاران^۴، ۲۰۱۸) (بوکلی و همکاران^۵، ۲۰۱۴).

بر اساس تعریف انجمن تجارت گردشگری ماجراجویی^۶ (ATTA)، گردشگری ماجراجویی به سفری گفته می شود که شامل حداقل دو مورد از سه عنصر فعالیت بدنی، محیط طبیعی و تعامل با فرهنگ باشد (مایکلتن^۷، ۲۰۱۸). کریستیان^۸ (۱۹۹۰)، هال (۱۹۹۲) و تروئر^۹ (۱۹۹۹) از گردشگری ماجراجویانه به عنوان یک بخش رو به رشد در بازار گردشگری ورزشی نام می برند (هینچ و هیگام^{۱۰}، ۲۰۰۵). این نوع از گردشگری ورزشی که ماهیتی تفریحی دارد مجموعه ای از سفر، ورزش و تفریح در محیط طبیعی است که این محیط شامل جنگل،

توسعه اقتصادی در دستور کار برنامه های توسعه منطقه ای در نقاط مختلف جهان قرار گرفته است (جاوید و همکاران، ۱۳۹۴). خصوصا در مناطقی که امکان توسعه دیگر بخش های اقتصادی با محدودیت اساسی رو به رو است حتی با پذیرش واقعیت فصلی و کوتاه مدت بودن دوره آن در بعضی مناطق جهان بیش از نیمی از درآمد سالیانه جوامع محلی از این طریق تامین می شود (وثوقی و همکاران، ۱۳۹۰).

رشد و گسترش پدیده جهانی شهرنشینی، مهاجرت از مناطق روستایی و پیشرفت روزافزون فناوری های مدرن در طول یک قرن اخیر منجر به انفکاک کامل انسان از طبیعت و محیط های بکر شده و سطح تحرک و فعالیت بدنی آن را به حداقل ممکن رسانده است. همین امر سبب شده است تا انسان محیط های طبیعی را برای گذران اوقات استراحت و تفریح خود انتخاب کند و با پناه جستن به دامان طبیعت از هیاهوی شهر به دور باشد و فرصتی برای تجدید قوا و انرژی خود یافته و هیجان خود را تخلیه نماید. توجه به طبیعت گردی همراه با فعالیت های ورزشی هیجان انگیز منجر به ظهور نوع جدیدی از گردشگری شده که به گردشگری ماجراجویانه معروف است. اصطلاح «گردشگری ماجراجویی» اولین بار در دهه ۱۹۹۰ در ادبیات ظهور کرد تا رفتاری را شرح دهد که درگیر فعالیت هایی است که عنصر تحریک عاطفی، چالش شخصی، هیجان و خطر را در بر می گیرد و نوعی از گردشگران را شامل می شد که بیشتر تمایل به "انجام دادن" دارند تا "دیدن" (گاردنر و کوپک^۱، ۲۰۱۷). امروزه دیگر ورزش های رقابتی

2. Christodoulides
3. Giddy & Rogerson
4. Cheng et al.
5. Buckley et al.
6. Adventure Travel Trade Association
7. Mykletun
8. Christian
9. Truer
10. Hinch & Higham

براساس مطالعه‌ای در دانشگاه جورج واشنگتن، که با همکاری انجمن تجارت گردشگری ماجراجویانه (ATTA) انجام شده است، مصرف‌کنندگان بیش از ۸۹ میلیارد دلار صرف خرید و فروش وسایل و لباس در سراسر جهان در سفرهای ماجراجویی در سال ۲۰۰۹ کرده‌اند (تولی^۳، ۲۰۱۵).

بنابر نظر برخی محققان، اساساً توسعه فعالیت‌های گردشگری در مناطق کوهستانی دنیا، نتیجه نبود کارایی فعالیت‌های سنتی در درآمدزایی، توسعه مزارع و ساختارهای اجتماعی است. استقرار استان اردبیل در عرض جغرافیایی بالا، کوهستانی بودن و در معرض توده‌های هوای متعدد قرار گرفتن، همچنین داشتن پتانسیل‌ها و جاذبه‌های متعدد گردشگری می‌تواند این استان را به یکی از قطب‌های گردشگری ورزشی ماجراجویانه تبدیل نماید. وجود ارتفاعات سیلان و قرار گرفتن بیشتر شهرستان‌های استان در ارتفاع بالا، این استان را به یکی از سردترین و برف‌گیرترین استان‌های کشور تبدیل کرده است. ارتفاع بالا و برف، جاذبه‌های بالقوه فراوانی در زمینه ورزش‌های زمستانی و ماجراجویانه برای استان فراهم کرده است. از جمله این جاذبه‌ها ورزش‌های اسکی، کوهنوردی، یخ نوردی و اسکی روی یخ و... می‌باشد. دیگر ویژگی ارتفاعات منطقه، ماندگاری برف در ارتفاعات است. به طوری که حداکثر ۹ ماه و حداقل ۵ ماه از سال برف را در قله‌های این منطقه می‌توان مشاهده کرد که همه ساله علاقه‌مندان بی‌شماری در ورزش کوهنوردی با گروه‌های متعدد عازم این کوه‌ها می‌شوند.

کوهستان، مناطق برفی و یخبندان، دریا و صحرا می‌باشد (هادسون^۱، ۲۰۰۶). در هر جامعه افرادی وجود دارند که به انجام دادن کارهای مخاطره آمیز و هیجان برانگیز علاقه خاصی دارند و برخی از این افراد در قالب سفر سعی در پاسخگویی به این میل درونی دارند. این افراد در سفر می‌خواهند از راه‌های جدید یا غیرعادی، مهارت‌ها و توانایی‌های جسمی خود را بیازمایند. به طور کلی سفرهای مخاطره آمیز یا حادثه جویانه به مقصدهای پرخطر، مانند قلب کویر، غارهای ناشناخته، مسیرهای فاقد جاده، قله کوه، رودخانه‌ها، جنگل‌ها و منطق طبیعی دیگر انجام می‌شود (صفری و شریفی، ۱۳۹۴؛ خاکساری و دهقانی، ۱۳۹۳).

در سال‌های اخیر، ورزش‌های ماجراجویانه به‌منزله حوزه‌ای جدید از فعالیت‌های ورزشی با سرعت زیادی در حال رشد است و در جوامع مختلف علاقه‌مندان خود را جذب کرده است (مجیدی و محرم زاده، ۱۳۹۵). گردشگری ماجراجویانه سریع‌ترین رشد را در صنعت روبه رشد گردشگری دارد و رونق قابل توجهی در بخش مسافرت و گردشگری در سال‌های اخیر، سرعت رشد بازار گردشگری ماجراجویانه را تقویت می‌کند (تحقیقات و بازاریابی^۲، ۲۰۱۸). این نوع از گردشگری اخیر بازار وسیعی را به خود اختصاص داده است؛ به طوری که آمار نشان می‌دهد بازار گردشگری ماجراجویانه در سال ۲۰۱۶ به ارزشی برابر با ۴۴۴،۸۵۰ میلیون دلار رسید و پیش بینی‌ها حاکی از آن است با رشد ۱۷ درصدی از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۳ به ارزشی برابر با ۱،۳۳۵،۷۳۸ میلیون دلار برسد (همان).

دارا می‌باشد، اما در بخش زیر ساخت‌ها با کمبودهایی مواجه هست. نتایج این تحقیق همچنین نشان داد که ایجاد قطب گردشگری ماجراجویانه در استان دارای توجیه اقتصادی می‌باشد (گنجی‌ایمچه، ۱۳۹۶؛ ۲۲۵). بیانی (۱۳۹۷) نیز در این راستا، طی پژوهشی تحت عنوان امکان‌سنجی راه اندازی گردشگری ورزش‌های ماجراجویانه در استان اردبیل، این استان را با توجه به دارا بودن مناطق طبیعی، بکر و کوهستانی و جاذبه‌های گردشگری ورزشی خاص مقصدی مناسب ورزشکاران و گردشگران ماجراجو عنوان می‌کند که می‌تواند با برنامه‌ریزی درست و مهیا کردن زیرساخت‌های مناسب این استان را عنوان قطب گردشگری ورزشی ماجراجویانه در کشور معرفی نمود (بیانی، ۱۳۹۷؛ ۱۲۱).

با توجه به مطالب ارائه شده، بدون تردید یکی از بخش‌های مهم در توسعه اقتصادی استان اردبیل صنعت گردشگری است. این استان با توجه به موقعیت جغرافیایی و آب و هوایی و نیز دسترسی به زیست بوم‌های متنوع، بی شک یکی از پرفریت‌ترین مناطق گردشگری و گردشگری ورزشی ایران و منطقه خاورمیانه است. به دلیل داشتن شرایط ویژه جغرافیایی و آب و هوایی و با وجود منابع طبیعی متعدد و متنوع همچون جنگل، رودخانه، دریاچه‌ها، تالاب‌ها، حیات وحش، آب‌های گرم، مراتع ییلاقی و همچنین وجود کوه‌های بلند، این استان توانایی پذیرایی از خیل عظیمی گردشگران ماجراجو مانند کوهنوردان، شکارچیان، کوهنوردان، دوچرخه‌سواران، قایق‌رانان و علاقه‌مندان به ورزش مفرح اسکی و را دارا می‌باشد. که در افزایش بهره‌وری

از سوی دیگر وجود توده هوای قطبی سیبری و مدیترانه، وزش بادهای مختلف، دمای مناسب همراه با رطوبت و... موجب تعدیل نسبی آب و هوای این منطقه شده است که از این لحاظ در سطح کشور بسیار نادر است. بالاخص در فصل تابستان به لحاظ خنک بودن هوا، این منطقه می‌تواند در جذب گردشگر از مناطق گرمسیر کشور و همچنین کشورهای همسایه و کشورهای حوزه خلیج فارس موفق باشد.

در بررسی مطالعاتی که در زمینه گردشگری ماجراجویانه در کشور و استان اردبیل انجام گرفته، مجیدی (۱۳۹۶) در پژوهشی مدل مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه را در سه بخش قبل از مشارکت (عوامل موثر بر گزینه‌های مشارکت، ارزیابی ترجیحات، انتخاب و مرحله آماده‌سازی یا عدم مشارکت)، مشارکت (شیوه مشارکت، ویژگی‌های تجارب مشارکت، تعامل با ریسک، تجارب هیجانی، عوامل درونی و بیرونی موثر بر مشارکت) و پس از مشارکت (برآیندها، ارزیابی از مشارکت، تصمیم به ترک مشارکت و یا مشارکت مجدد و افزایش تجربه) تقسیم‌بندی کرده است (مجیدی، ۱۳۹۶؛ ۱۶۰).

خضر (۱۳۹۵) در پژوهشی پتانسیل‌های توسعه گردشگری ماجراجویانه استان آذربایجان غربی را در ۷ تم اصلی بکر و دست‌نخورده بودن، رودخانه‌های خروشان، نوار مرزی، کوه‌های مرتفع، غارهای طبیعی، دره‌ها و ناامنی مرزها دسته‌بندی کرده است (خضر، ۱۳۹۵). گنجی ایمچه (۱۳۹۶) در تحقیقی به بررسی و امکان‌سنجی ایجاد قطب گردشگری ماجراجویانه در استان اردبیل پرداخت، نتایج این تحقیق نشان داد که استان اردبیل جاذبه‌ها و پتانسیل لازم برای ایجاد قطب گردشگری ماجراجویانه را

ماجرایوانه با مرور منظم بر مطالعات انجام شده در این زمینه و مصاحبه با ۱۲ نفر از خبرگان و متخصصان و انجام ۴ تحلیل محتوی راهکارهای توسعه گردشگری ورزشی ماجرایوانه شناسایی شد. نمونه گیری نظری به صورت هدفمند و گلوله برفی انجام شد. مصاحبه ها تا رسیدن داده‌ها به اشباع نظری پیش رفت. بدین سو که نتایج بدست آمده به مرور تکراری بوده و مشابهت زیادی داشتند. مصاحبه ها به صورت فایل های صوتی ضبط گردیده و سپس از طریق نرم افزار Nvivo10 مورد تحلیل قرار گرفت. در این راستا داده‌ها به صورت هم‌زمان با استفاده از مجموعه‌ای از کد گذاری باز، گزینشی، نظری و یادداشت نگاری تحلیل گردید. داده های جمع آوری شده در این قسمت با استفاده از تحلیل مضمون مورد بررسی قرار گرفت. تحلیل مضمون زمانی آغاز می‌شود که تحلیل گر الگوهای معنایی و موضوعاتی که جذابیت بالقوه دارند را موردنظر قرار می‌دهد. این تحلیل شامل یک رفت و برگشت مستمر بین مجموعه داده‌ها و مجموعه کدگذاری‌ها و تحلیل داده‌هایی است که به وجود می‌آیند. نگارش تحلیل از همان مرحله اول شروع می‌شود. مراحل شش‌گانه تحلیل تم با رویکردی که کلارک و برون (۲۰۰۶) ارائه داده‌اند که شامل: ۱- آشنایی با داده‌ها، ۲- مرحله دوم ایجاد کدهای اولیه، ۳- جستجوی تم‌ها، ۴- شکل‌گیری تم‌های فرعی، ۵- تعریف و نام‌گذاری تم‌های اصلی، ۶- تهیه گزارش.

اقتصادی، رفع نیازهای اجتماعی و تفریحی مؤثر است. اما علیرغم داشتن استعدادهای فراوان طبیعی و ورزشی در استان، وجود منابع عظیم گردشگری و جاذبه های طبیعی، فرهنگی و ورزشی، گردشگری استان در طی سالیان متمادی مغفول مانده و چنان که شایسته است نتوانسته جایگاه مناسبی در گردشگری ورزشی ماجرایوانه پیدا نماید. در عین حال، در شرایط کنونی که رکود و بحران بیکاری کشور و استان اردبیل را تهدید می کند، هنوز نتوانسته از پتانسیل‌ها و ظرفیت های موجود در زمینه گردشگری ماجرایوانه در اشتغال و درآمدزایی استفاده نماید. با استناد به مطالب عنوان شده در بخش‌های مختلف این تحقیق به نظر می رسد، قابلیت های بالقوه این استان در مقایسه با سایر بخش‌های اقتصادی به هزینه کمتر و نیروی انسانی غیر ماهر نیاز داشته و خیلی سریع تر می تواند در رشد اقتصادی استان و بالاخص ایجاد مشاغل گوناگون نقش اساسی ایفا نماید. از این رو در پژوهش حاضر به دنبال بررسی راهکارهای توسعه گردشگری ورزشی ماجرایوانه در استان اردبیل هستیم تا با شناسایی راهکارهای توسعه آن، گامی در جهت توسعه استان بر داریم.

روش‌شناسی پژوهش

روش کار در این پژوهش اکتشافی بود. در نظریه پرداززی زمینه ای، تمام ترتیبات و گام های عملی با هدف شناسایی، پرورش و مربوط کردن مفاهیمی به همدیگر دنبال می شوند. لذا انتخاب مصاحبه شوندگان با استفاده از روش نمونه گیری نظری صورت پذیرفت (Corbin & Strauss, 2008). در این پژوهش به منظور شناسایی راهکارهای توسعه گردشگری ورزشی

یافته‌های پژوهش

Nvivo10 مورد تحلیل قرار گرفت. در این راستا با استفاده از نرم افزار کد گذاری باز، گزینشی و نظری، فراوانی کدها ارائه گردید.

در جدول ۱ مشخصات مصاحبه شوندگان ارائه گردیده است. مصاحبه ها به صورت فایل های صوتی ضبط گردیده و سپس از طریق نرم افزار

جدول ۱. مشخصات مصاحبه شوندگان در بخش کیفی

ردیف	کد	سمت	رشته	جنسیت
۱	P1	استاد دانشگاه	مدیریت ورزشی	مرد
۲	P2	دانشجوی دکتری	مدیریت ورزشی	مرد
۳	P3	دانشجوی دکتری	مدیریت ورزشی	مرد
۴	P4	دانشجوی دکتری	گردشگری	مرد
۵	P5	استاد دانشگاه	مدیریت ورزشی	مرد
۶	P6	دانشجوی دکتری	مدیریت ورزشی	مرد
۷	P7	استاد دانشگاه	مدیریت ورزشی	زن
۸	P8	دانشجوی دکتری	مدیریت ورزشی	مرد
۹	P9	دانشجوی دکتری	گردشگری	مرد
۱۰	P10	استاد دانشگاه	گردشگری	مرد
۱۱	P11	دانشجوی دکتری	گردشگری	زن
۱۲	P12	کارشناسی ارشد	مدیریت ورزشی	زن

افزار Nvivo 10 بصورت فراوانی کدها در قالب خروجی Excel)، روابط کدها و نیز خوشه بندی مولفه‌های اکتشاف شده از لحاظ فراوانی ارائه شد. با توجه به کدگذاری مصاحبه های انجام پذیرفته در محیط نرم افزار Nvivo 10، به تفصیل تعداد منبع، درون مایه‌های اصلی، درون مایه های فرعی و میزان ارجاع داده شده به هریک از درون مایه در جدول ۳ ارائه گردیده است.

در این بخش با استفاده از رویکرد ظاهر شونده گلایزر به کد گذاری مصاحبه های انجام پذیرفته و تحلیل محتوای اسناد پرداخت شد. تحلیل داده ها و کد گذاری در رویکرد ظاهر شونده یا کلاسیک گلایزر با روی اشتراوس و کوربین تفاوت اساسی دارد. در این رویکرد پیچیدگی مراحل کد گذاری اندک بوده و دستیابی به سازه های نظری آسان تر است. لذا در این بخش کد گذاری باز، متمرکز و گزینشی و سپس کد نهایی ارائه شد. همچنین تحلیل کیفی ناشی از نرم

جدول ۲. تعداد درون مایه‌های بدست آمده حاصل از نرم افزار

ردیف	منبع (source)	درون مایه اصلی (theme)	تعداد درون مایه فرعی (Node)	تعداد ارجاع (reference)
۱	P1	۲	۲۴	۳۷
۲	P2	۱	۱۰	۱۲
۳	P3	۴	۳۵	۵۱
۴	P4	۰	۵	۷
۵	P5	۲	۸	۱۵
۶	P6	۳	۴۳	۱۴۶
۷	P7	۶	۳۳	۴۵
۸	P8	۵	۴۴	۱۰۳
۹	P9	۵	۴۱	۶۸
۱۰	P10	۷	۳۸	۷۵
۱۱	P11	۳	۳۳	۶۸
۱۲	P12	۳	۲۷	۴۲
۱۳	M1	۲	۳۱	۳۳
۱۴	M2	۴	۲۳	۳۴
۱۵	M3	۴	۴۰	۶۹
۱۶	M4	۴	۳۳	۵۲

اقتصادی، مدیریتی، امنیتی و ایمنی، فرهنگی و اجتماعی جزو طبقات اصلی بشمار می‌روند. جدول ۴ کدگذاری درون مایه‌های و مقوله‌های بدست آمده حاصل از نرم افزار نشان می‌دهد.

با توجه به تقسیم بندی درون مایه‌های اصلی یا طبقات اصلی، این طبقات مشتمل بر ۷ طبقه بود. که در این بین عوامل سیاسی و قانونی، اطلاع رسانی و تبلیغاتی، محیطی و زیرساختی،

جدول ۳. کدگذاری درون مایه‌های و مقوله‌ها

مقوله	مفهوم (درون مایه اصلی و درون مایه های فرعی)	منبع کد
راهکارهای توسعه گردشگری	درون مایه اصلی	فراوانی
	سیاسی و قانونی	۶
	اطلاع رسانی و تبلیغاتی	۱۳
	محیطی و زیرساختی	۱۱
	اقتصادی	۵
	مدیریتی	۱۰
	امنیتی و ایمنی	۴
	فرهنگی و اجتماعی	۵
		M2,M3,M4,P10,P9,P12
		M1,M2,M3,M4,P1,P10,P11,P12,P5,P6,P7,P8,P9
	M1,M3,M4,P10,P11,P12,P3,P6,P7,P8,P9	
	M3,P10,P3,P7,P8	
	M2, P10,P11,P2,P3,P6,P7,P8,P9,P5	
	M4,P1,P7,P10	
	M2,P10,P3,P7,P8,P9	

جدول ۴. کدهای نهایی و منبع کدها

درون مايه اصلي	طبقه يا درون مابه فرعي	فراواني كد	منبع كد
	اختصاص اعتبارات و بودجه مناسب	۷	M3,P10,P11,P3,P6,P7,P9
سياسي و قانوني	تصويب قوانين حمايتي از بخش خصوصي و سرمايه گذارها وارائه مشوق هاي قانوني(قوانين مالياتي.تسهيلات و...)	۱۱	M1,M2,M4,P10,P11,P12,P3, P5,P6,P7,P9
	قوانين حمايتي از توسعه گردشگري	۶	M2,M3,P1,P10,,P3,P5
	تصويب قوانين کاهش قيمت محصولات و خدمات مرتبط با گردشگري ماجراجويانه با حذف تعرفه هاي گمرگي لوازم و تجهيزات آن	۳	P3,P7,P10
اطلاع رسانی و تبلیغاتي	تهيه و پخش فيلم ها و كليپ هاي آموزشي وانگيزشي مرتبط با گردشگري ماجراجويانه	۸	M2,M3,M4,P10,P11,P6,P7,P 8
	استفاده مناسب از رسانه هاي جمعي	۹	M2,M3,M4,P10,P11,P6,P7,P 8,P9
	استفاده از چهره هاي سرشناس و معروف	۵	M3,P1,P6,P7,P8
	بازاريابي و تبليغ پتانسيل هاي موجود و منحصر به فرد استان	۶	M2,P10,P11,P6,P8,P9
	استفاده از سايت هاي اينترنتي و شبكه هاي اجتماعي	۱۰	M1,M2,M3,P10,P11,P12,P6, P7,P8,P9
	رسيدگي به وضعيت بهداشتي مقاصد گردشگري ماجراجويانه	۷	M2,M3,P1,P10,P3,P6,P9
	طراحي و احداث سايت ها و كمپ هاي گردشگري ماجراجويانه	۵	M1,P11,P3,P6,P8
	ارتقاء بهداشت مراکز اقامتي	۱۰	M1,M2,M3,M4,P10,P11,P12, P3,P6,P9
	افزايش پارک ها، امکانات تفریحی و سرگرم کننده	۶	M1,M3,M4,P10,P11,P6,P8
	افزايش سرويس هاي بهداشتي و رسيدگي به وضعيت بهداشتي آنها	۵	M1,M4,P11,P12, P9
معماري و زير ساختي	بهبود كيفيت خدمات در مراکز اقامتي مقاصد گردشگري	۲	M3,M4
	توسعه حمل و نقل عمومي	۹	M1,M3,M4,P10,P11,P6,P7,P 8,P9
	توسعه راه هاي ارتباطي	۱۱	M1,M2,M3,M4,P10,P11,P6,P 7,P8,P9,P1
	ساخت و تجهيز اماکن اقامتي استاندارد و با كيفيت	۱۲	M1,M2,M3,M4,P10,P11,P6,P 7,P8,P9,P1,P5
	طراحي و ساخت مراکز اقامتي جذاب در مقاصد	۸	M1,M3,M4,P10,P11,P6 ,P8,P9
	نصب وسيله هاي جابه جايي در مقاصد ماجراجويانه (مانند، تله کابين، تله اسکي و...)	۶	M4,P11,P12,P3,P8,P9
	هيچان انگيز بودن مسير ها و مکان ها	۴	P1,P3,P8,P9
	شناسايي و معرفي ظرفيت ها و پتانسيل هاي طبيعي و مصنوعي براي گردشگري ماجراجويانه	۸	M1,M3,M4,P11,P12,P6,P8,P 9
	استفاده از قيمت گذاري پويا با توجه به ويژگي هاي مختلف افراد جامعه	۵	M1,P1,P3,P7,P8
	کاهش هزينه مرتبط با مشارکت در گردشگري ماجراجويانه	۶	M3,P1,P10,P3,P7,P8
اقتصادي	کاهش قيمت و ارائه تخفيف در محصولات و خدمات ارائه شده	۶	M3,P1,P10,P3,P7,P8
	تخصيص يارانه براي خريد لوازم ورزشي ماجراجويانه	۵	M1,M3,P10,P7,P8

P3,P7,P10,P12	۴	نظارت بر هزینه های (هزینه کالا، خدمات و...) در مقصد گردشگری	
P12,P3,P7	۳	نظارت بر قیمت مراکز اقامتی و اجاره منزل، ویلا و سوئیت و...	
M1,M2,M3,M4,P10,P11,P3,P5,P6,P7,P9	۱۱	جذب حامی مالی و سرمایه گذاری بخش خصوصی برای سرمایه گذاری در مقاصد اقامتی و ماجراجویانه	
M1,M2,M3,P12,P3,P6	۶	استفاده از راهکارهای توسعه سایر شهرها و کشورهای فعال در این زمینه	
M1,P2,P3,P6,P8,P9	۶	ایجاد پایگاه و اطلس جامع اطلاعات مقاصد گردشگری ماجراجویانه	
M3,P10,P12,P7,P8	۵	برگزاری تورها و اردوهای ورزشی ویژه ماجراجویی	
M1,M2,M3,M4,P1,P10,P11,P12,P3,P7,P8,P9	۱۲	برگزاری دوره رایگان آموزشی گردشگری ماجراجویانه	
M1,M2,M3,M4,P1,P10,P11,P12,P3,P7,P8,P9	۱۲	برگزاری دوره های تربیت مربیان و راهنمایان تورهای ورزش های ماجراجویانه	
M1,M3,M4,P1,P11,P6,P8,P9	۸	برگزاری مسابقات و جشنواره های ماجراجویانه ملی و بین المللی	۳ ۲ ۱
M3,P10,P12,P3,P7,P6,P8,P9	۸	تاسیس و راه اندازی آژانس تخصصی گردشگری ماجراجویانه	
M2,M3,P10,P11,P12,P8,P9	۷	تدوین برنامه های راهبردی و عملیاتی مناسب و قابل اجرا برای گردشگری ماجراجویانه (تقویم سالانه)	
P1,P3	۲	تشکیل کارگروه مستقل و کمیته تخصصی گردشگری ماجراجویانه یا استقرار پست ورزش ماجراجویانه در ساختار سازمانی اداره کل ورزش و جوانان	
P10,P9	۲	توجه به علایق و نیازهای گردشگران ماجراجو	
M3,P1,P11,P6	۴	توسعه خدمات در مقاصد ماجراجویانه	
P1,P7,P10	۳	افزایش ایمنی مسیرهای دسترسی به مقاصد گردشگری	
M4,P10,P7	۳	اطلاع رسانی در خصوص نکات ایمنی و راهکارهای پیشگیری از آسیب دیدگی	۳ ۲ ۱
M3,M4,P1,P2,P7,P10,P12	۷	تامین امنیت جانی و مالی گردشگران	
M3,P7,P10	۳	بیمه حوادث گردشگران	
M4,P1,P7	۳	ایمنی مراکز و مقاصد گردشگری	
P1,P11,P7	۳	ارائه برنامه های شاد و مفرح در مقاصد گردشگری	
P12,P7,P8,P9,P2,P3	۶	تاسیس و شکل گیری کمپین های گردشگری ماجراجویانه	۳ ۲ ۱
P2,P3,P4	۳	دعوت از قهرمانان رشته های ورزشی مختلف برای حضور در مقصد گردشگری	
M4,P1,P10,P12,P2,P3,P6,P7,P8	۹	فرهنگ سازی نحوه برخورد با گردشگران ماجراجو	

بحث و نتیجه گیری

یکی از راهکارهای متخصصان در بعد سیاسی و قانونی، اختصاص بودجه مناسب برای تبلیغات و اطلاع رسانی پتانسیل ها و جاذبه های ورزشی استان و تصویب قوانین در جهت تشویق و حمایت از سرمایه گذاران داخلی و خارجی بود.

جدول ۴ به تفکیک درون مایه های اصلی و فرعی بدست آمده حاصل از کدگذاری باز را نشان می دهد. گفتنی است فراوانی کدهای بدست آمده از طریق auto code در نرم افزار Nvivo گزارش می گردد. لذا، محقق هیچ گونه دخل و تصرفی در کدگذاری انجام نداده است.

گردشگری ورزشی ماجراجویانه در بین مدیران، آنها معمولاً از مزایای اقتصادی، زیست محیطی، اجتماعی و فرهنگی گردشگری ورزشی اطلاع چندانی ندارد. آگاهی آنها از آثاری مانند رشد و توسعه اقتصادی، اشتغال، توسعه زیرساخت ها و ... که گردشگری ورزشی ماجراجویانه می تواند برای جامعه میزبانی در پی داشته باشد، آنها را به تصویب قوانینی در جهت حمایت از آن تشویق می کند. مورد آخر در بین راهکارهای قانونی و سیاسی، تصویب قوانینی در جهت کاهش قیمت محصولات و خدمات گردشگری ماجراجویانه بود. بسیاری از وسایل ورزش های ماجراجویانه از کفش کوهنوردی گرفته تا وسایل اسکی و ورزش های هوایی قیمت های بسیار بالایی در کشور دارند که از توان خرید بسیاری از افراد جامعه و بخصوص جوانان که اغلب مشارکت کنندگان در این نوع فعالیت ها را تشکیل می دهند، خارج است. تصویب قوانین کاهش قیمت محصولات و خدمات مرتبط با گردشگری ماجراجویانه مانند حذف تعرفه های گمرکی لوازم و تجهیزات آن باعث افزایش مشارکت کنندگان خواهد شد.

راهکار دیگر مصاحبه شوندگان برای توسعه گردشگری ماجراجویانه، راهکارهای محیطی و زیرساختی بود. در این راستا موسی وند و ساسان پور (۱۳۹۰) در تحقیقی توجه به زیرساخت های شهری و تکمیل تأسیسات و تجهیزات مرتبط با گردشگری را از مهم ترین گزینه های دسترسی به گردشگری پایدار شهری عنوان کرده اند (موسی وند و ساسان پور، ۱۳۹۰؛ ۲۹). برای توسعه این بعد از گردشگری ماجراجویانه می توان با برنامه ریزی در جهت توسعه زیر ساخت های عمومی گردشگری استان از قبیل

رسیدن به این راهکار نیاز به تصمیم گیری های کلان سیاسی دارد، در این راستا مراکز قانون گذاری کشور می توانند با تصویب قوانینی مانند تخفیف یا معاف از مالیات کردن سرمایه گذاران حوزه گردشگری ورزشی و تخصیص یارانه و وام با بهره پایین به سرمایه گذاران آنها را به فعالیت بیشتر در این حوزه ترغیب نمایند. به نظر می رسد که برای اجرای هر نوع برنامه ای لازم است که منابع مالی، نیروی انسانی، ساختارها و قوانین مرتبط در نظر گرفته شوند. برای توسعه گردشگری ماجراجویانه دولت و نهادهای ذی ربط ابتدا باید توسعه زیر ساخت های مقصد بودجه و اعتبارات مناسبی در نظر بگیرند. از سوی دیگر، مراکز تصمیم گیرنده در برنامه های توسعه صنعت گردشگری ورزشی بایستی قوانینی را در راستا جذب و حمایت از سرمایه گذاران بخش خصوصی تنظیم نموده و اطلاعات شفافی درباره وضعیت این صنعت و درآمد و آینده آن به سرمایه گذار ارائه نمایند. تا زمانی که سرمایه گذار از وضعیت و امنیت سرمایه گذاری خود در آینده مطمئن نباشد، سرمایه گذاری در این حیطه نخواهد کرد. بنابراین وضع قوانین حمایتی از سرمایه گذاران، ارائه مشوق های مانند معاف از مالیات بودن همچنین برنامه ریزی جامع برای این صنعت می تواند سرمایه گذاران بیشتری را برای سرمایه گذاری در این صنعت ترغیب نماید.

تصویب قوانین حمایتی از توسعه گردشگری ماجراجویانه راهکار قانونی دیگر متخصصان برای توسعه این بخش از گردشگری بود. معمولاً برنامه ریزان و قانون گذاران و مدیران ملی و استانی دید محدودی در رابطه با گردشگری ورزشی دارند. به علت نبود اطلاعات کافی از

ماجراجویانه اهمیت بسزایی دارد. در واقع بسیاری از جاذبه ها و پتانسیل های گردشگری ماجراجویانه دور از محیط شهری و در دل طبیعت و مناطق بکر قرار دارند و در صورت نبود راه های ارتباطی مناسب کمتر ماجراجویی سراغ این مقاصد خواهد رفت. در این بین یکی از مهم ترین پتانسیل گردشگری ورزشی ماجراجویانه در استان در زمینه ورزش های زمستانی است که در خیلی از مواقع با بارش کوچکترین برف جاده های دسترسی به آنها مدت زیادی مسدود می ماند. بنابراین توسعه و گسترش راه های ارتباطی و رسیدگی به وضعیت آنها و همچنین اختصاص حمل نقل عمومی برای رفتن به مقاصد گردشگری تاثیر زیادی در توسعه گردشگری ماجراجویانه خواهد داشت. و مسلما در صورتی که کیفیت موارد مذکور کاهش یابد یا در سطح مطلوبی نباشد، تقاضا نیز کاهش یافته و به تبع آن، به گردشگری در آن منطقه لطمه بسیاری وارد خواهد شد.

ساخت و تجهیز اماکن اقامتی استاندارد و با کیفیت و طراحی زیبا و جذاب آنها از راهکارهای پیشنهادی متخصصین برای توسعه گردشگری ماجراجویانه بود. در واقع خیلی از گردشگران ماجراجو از روزمرگی و یکنواختی زندگی شهری به سمت فعالیت های و جذابیت های موجود در طبیعت کشیده می شوند، از این رو طراحی مراکز اقامتی و مسیرهای ارتباطی جذاب و هیجان انگیز در ترغیب بیشتر افراد به انجام فعالیت های ماجراجویانه مؤثرتر خواهد بود. همچنین نصب وسیله های جابه جایی مانند، تله کابین، تله اسکی و تله سی یژ در مقاصد ماجراجویانه هم جذابیت های موجود را افزایش داده

حمل و نقل، هتل ها، رستوران ها و تجهیز و آماده سازی جاذبه های طبیعی استان از قبیل مناطق کوهستانی، جنگل ها، دریاچه ها، رودخانه ها که به عنوان یک پیش نیاز مهم در توسعه گردشگری هستند، به توسعه این صنعت اقدام کرد. در این تحقیق رسیدگی به وضعیت بهداشتی مقاصد گردشگری ماجراجویانه، ارتقاء بهداشت مراکز اقامتی و افزایش سرویس های بهداشتی و رسیدگی به وضعیت بهداشتی آنها جز مواردی بودند که در اکثر مصاحبه ها همواره به آنها تاکید می شد. در اکثر تحقیقات انجام شده در زمینه موانع گردشگری، یکی از مهم ترین موانع وضعیت نامناسب مراکز اقامتی و سرویس های بهداشتی هست که باعث نارضایتی گردشگران می شود. افزایش سرویس های بهداشتی و رسیدگی به وضعیت بهداشتی آن، همچنین رسیدگی به وضعیت مراکز اقامتی باعث رضایت گردشگران شده و احتمال مسافرت مجدد به مقصد مورد نظر و به تبع آن توسعه گردشگری و گردشگری ماجراجویانه را در بلند مدت تضمین می کند.

از دیگر موارد زیرساختی در توسعه گردشگری ماجراجویانه توسعه راه های ارتباطی و حمل و نقل عمومی بود. در این رابطه خادارو و سیتانا^۱(۲۰۰۸)، زیرساخت های حمل و نقل را مهم ترین گزینه در تعیین جریان های توریستی در نواحی مقصد عنوان می کنند، همچنین نحوه دسترسی به جاذبه ها را عنصر مهمی در رضایت گردشگر و میزان صرف هزینه او می دانند. وجود راه های ارتباطی مناسب و دسترسی راحت تر برای موفقیت گردشگری و بخصوص گردشگری

جامعه ممکن نیست. اختصاص بن های تخفیف برای اقشار خاص مانند دانش آموزان، دانشجویان و کارگران و ... و پایین آوردن قیمت تجهیزات و تورهای برگزار شده منجر به توسعه بیشتر این صنعت خواهد شد. در کنار این عوامل نظارت و کنترل مستمر قیمت مراکز اقامتی و سایر خدمات و کالاهای مصرفی در مقاصد که در خیلی از موارد باعث نارضایتی و عدم تکرار سفر به مقصد مورد نظر را باعث می شود را باید مد نظر قرار داد.

برگزاری دوره های آموزشی گردشگری ورزشی ماجراجویانه برای مدیران سازمان های ورزشی و گردشگری، مدیران آژانس ها، تولیدرها و راهنمایان سفر و آموزش رشته ها و ورزش های ماجراجویانه به صورت رایگان از راهکارهای مورد تاکید متخصصان در مولفه مدیریتی و سازمانی بود. لذا برگزاری دوره آموزشی برای مدیران و مسئولین بخش دولتی و خصوصی و مربیان و راهنمایان تورهای ماجراجویانه در وهله اول و متعاقب آن برگزاری دوره های آموزشی برای ورزشکاران و گردشگران ماجراجو در رشته های مختلف بایستی مورد توجه قرار گیرد.

میان گردشگری، ثبات، توسعه و امنیت رابطه ای تعریف شده وجود دارد و هرگونه بروز ناامنی و به کارگیری خشونت در سطوح مختلف زبان های جبران ناپذیری به این صنعت وارد می سازد (صیدایی و هدایتی مقدم، ۱۳۸۹؛ ۹۸). متقی و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیقی در این زمینه به بررسی نقش امنیت در توسعه گردشگری خارجی پرداختند نتایج تحقیق نشان داد که گردشگران قبل از ورود به ایران شناخت درستی از وضعیت امنیت گردشگری نداشتند و ۵۵ درصد آنها وضعیت امنیتی ایران را بد

و هم رضایت گردشگران ماجراجو را در پی خواهد داشت.

شناسایی و معرفی ظرفیت ها و پتانسیل های طبیعی و مصنوعی برای گردشگری ماجراجویانه راهکار دیگری بود که در مصاحبه با آن تاکید می شد. در این زمینه علاوه بر تاکید بر پتانسیل های و ظرفیت های موجود شناخته شده، مانند کوه سبلان، پیست اسکی الوارس، پل معلق، دریاچه شورابیل و ... باید به دنبال سایر پتانسیل های و ظرفیت های ناشناخته یا کمتر شناخته در استان که قابلیت انجام فعالیت های گردشگری ماجراجویانه را دارند، مانند معرفی مکان های جدید برای اسکی و تیوپ سواری، بانجی جامپینگ، ورزش های هوایی، رفتینگ و ... بود. تا هم گردشگران ماجراجو گزینه های بیشتری برای انتخاب داشته باشند و هم ساکنان مناطق نزدیکتر که امکان و هزینه رفتن به مراکز شناخته شده را ندارند، راحت تر در برنامه های ماجراجویانه مشارکت نمایند.

در بحث راهکارهای اقتصادی گردشگری ورزشی ماجراجویانه کاهش قیمت محصولات و خدمات گردشگری ورزشی برای مشتریان از راه های توسعه این صنعت به حساب می آید. گردشگری ورزشی در حالت کلی فعالیتی برای پر کردن اوقات فراغت و لذت بردن از آن فعالیت ها است. اما در سال های اخیر آژانس ها و سازمان های درگیر در این حوزه به بنگاه های اقتصادی صرف تبدیل شدند که فقط به فکر سود بیشتر از فعالیت ها و تورهای خود هستند و توجه زیادی به مشتریان خود ندارند. در کنار این بسیاری از تجهیزات ورزشی های مرتبط با گردشگری ورزشی مثل ورزش های زمستانی و کوه نوردی و ... گران قیمت بوده و تهیه آن برای بیشتر اقشار

بیشتر می یابد که هر چقدر جامعه از لحاظ زیر ساخت ها و جاذبه ها گردشگری غنی باشد، ولی فرهنگ پذیرش گردشگر را نداشته باشد، از جذب گردشگر و در نتیجه استفاده از مزایای حضور گردشگران عاجز خواهد ماند. متأسفانه مطالعات صورت گرفته در داخل کشور نشان از وجود فرهنگ ضعیف در پذیرش گردشگران دارد. لذا بایستی تدابیر مناسبی در این ارتباط اتخاذ گردد تا ضمن بالا رفتن درک عمومی در جامعه و پذیرش گردشگران، شرایطی را نیز برای تأمین نیازها، توجه به انگیزه ها و احترام به فرهنگ و اعتقادات آنان به عنوان یک وظیفه انسانی، ایجاد نمود. در این زمینه به نظر می رسد آگاهی جوامع از مزایای حضور گردشگران راهکار مناسبی باشد، که می توان از پتانسیل رسانه های محلی در این زمینه برای آگاهی و ایجاد فرهنگ پذیرش گردشگران بهره مند شد. با توجه به نتایج این پژوهش می توان اینگونه نتیجه گرفت که استان اردبیل با توجه به مناطق طبیعی، بکر و کوهستانی و دارای جاذبه های گردشگری ورزشی ماجراجویانه بوده و می تواند مورد توجه ورزشکاران و گردشگران ماجراجو واقع شده و به عنوان مقصدی برای گذران اوقات فراغت با انگیزه ی تفریح و هیجان انتخاب شوند. اما برای رشد سریع و ارتقای این بخش از گردشگری در استان نیازمند یک سری راهکارها و اقداماتی مانند توسعه زیرساخت ها و راه های ارتباطی، تبلیغ جاذبه های مختلف استان، جذب سرمایه گذار، برگزاری مسابقات و جشنواره های مختلف در این زمینه و... هستیم نتایج این پژوهش راهکار های مناسبی را برای سیاستگذاری و برنامه ریزی پیش روی قرار داده و با اجرای آنها می توانند سرعت توسعه

می دانستند. گردشگران پس از ورود به ایران و مواجهه با واقعیت ها ۸۰ درصد آنها وضعیت امنیت گردشگران در ایران را خوب و راضی عنوان کرده اند. آنها همچنین ارتباط معناداری بین امنیت جانی و مالی بالا و انگیزه مسافرت مجدد به ایران را گزارش دادند (متقی و همکاران، ۱۳۹۵؛ ۷۷)

بر اساس پژوهش حاضر یکی از مواردی که در توسعه گردشگری ماجراجویانه استان باید مورد توجه قرار گیرد، مسائل مربوط به فرهنگ جامعه میزبان است. در بسیاری از تحقیقات انجام شده در ایران نگرش منفی جامعه نسبت به گردشگری ورزشی از موانع توسعه این صنعت به شمار می رود. اکثر فعالیت های گردشگری ماجراجویانه در دور از شهرها و محیط طبیعی و جامعه سنتی انجام می گیرد. در برخی موارد این فعالیت ها اثرات منفی بر جامعه میزبان داشته و باعث ناراحتی و رنجش ساکنان محلی و به تبع آن مخالفت آنان با برنامه های گردشگری ماجراجویانه می شود. هیاهوی انجام فعالیت های ورزشی مانند اسکی، سروصدای ماشین سواری و موتور سواری، ترافیک، شکار و ماهی گیری و... جزء فعالیت هایی هستند که باعث عدم استقبال جامعه میزبان از برنامه های گردشگری ورزشی ماجراجویانه می شود. بنابراین یکی از راهکارهایی که متخصصین در این زمینه در تحقیق ارائه دادند فرهنگ سازی نحوه برخورد مناسب با گردشگر ماجراجو و استقبال شایسته از آنان بود. فرهنگ پذیرش گردشگر امری بسیار مهم در زمینه گردشگری می باشد که به زعم بسیاری از کارشناسان حوزه گردشگری در جذب گردشگر اهمیت و جایگاه بسیار مهمی دارد. این موضوع زمانی اهمیت

- Khadaroo, J., & Seetanah, B. (2008). Transport and economic performance: The case of Mauritius. *Journal of Transport Economics and Policy (JTEP)*, 42(2), 255–267.
- Muzapu, R., & Sibanda, M. (2016). Tourism Development Strategies in Zimbabwe. *Management*, 6(3), 55–63.
- Mykletun, R. J. (2018). Adventure tourism in the North – six illustrative cases. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 18(4), 319–329. <https://doi.org/10.1080/15022250.2018.1524999>
- Nurhssen, S. (2016). The Role of Tourism on Local Economic Development of Gondar City, Amhara Regional State, Ethiopia. *Journal of Global Economics*.
- Öcal, S., & Usul, N. (2006). Developing A Geographic Information System for Sarıkamış Winter Tourism Center. In 26th Annual Esri International User Conference, August (pp. 7–11).
- Research and Markets. (2018). Adventure Tourism Market by Type, Activity, Type of Traveler, Age Group, and Sales Channel - Global Opportunity Analysis and Industry Forecast, 2017-2023.
- Toli, T. (2015). Adventure tourism in the region of Western Macedonia.
- Turner, R. (2017). The Economic Impact of Travel. Retrieved from <https://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/regions-2017/world2017.pdf>
- Statement, Sh. (2018). Feasibility of launching adventure sports tourism in Ardebil province and providing solutions. Masters

گردشگری ماجراجویانه را در استان اردبیل افزایش داده و در سال های آینده این استان را به عنوان قطب گردشگری ماجراجویانه کشور و منطقه معرفی نمود.

منابع

- Buckley, R., McDonald, K., Duan, L., Sun, L., & Chen, L. X. (2014). Chinese model for mass adventure tourism. *Tourism Management*, 44, 5–13.
- Cheng, M., Edwards, D., Darcy, S., & Redfern, K. (2018). A tri-method approach to a review of adventure tourism literature: Bibliometric analysis, content analysis, and a quantitative systematic literature review. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 42(6), 997–1020.
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory.
- Eusébio, C., Vieira, A. L., & Lima, S. (2018). Place attachment, host-tourist interactions, and residents' attitudes towards tourism development: the case of Boa Vista Island in Cape Verde. *Journal of Sustainable Tourism*, 26(6), 890–909. <https://doi.org/10.1080/09669582.2018.1425695>
- Gardiner, S., & Kwek, A. (2017). Chinese participation in adventure tourism: A study of generation Y international students' perceptions. *Journal of Travel Research*, 56(4), 496–506.
- Hinch, T., & Higham, J. (2005). Sport, tourism and authenticity. *European Sport Management Quarterly*, 5(3), 243–256.

- Safari, A., Sharifi, F. F. (2016). Prioritizing the Influential Indicators of Adventure Tourism Marketing in Going Sport: A Mixed 7P Model. National Conference on Technological Achievements of Physical Education and Sport Sciences of Iran 6-1
- Siddai, A. Rostami, Sh. (2004). Economic and Social Impact of Cultural Tourism Development - Case Study of Kermanshah. Spatial Planning (Geography), 7 (2), 95–110.
- Abbasi, S., Rajaian, B., & Eshraghi, H. (2018). Investigating and Prioritizing Strategies for Attracting Adventure Tourism in the Development of Sport Tourism in Isfahan Province. Second International Conference on Applied Research in Physical Education, Sport Sciences and Championships. Tehran: Salehan University.
- Ghaemi Asl, M., Hosseini Ebrahim Abad, SA. A., & Baratzadeh, M. (2018). Economic Evaluation of Tourism Parks Using Bayesian Update on Tendency to Pay in the Two-Dimensional Contingency Model (DB-DC CVM); Case Study: Baba Amman Bojnourd Park Tourism and Development, 7 (2), 18–36.
- Motaghi, S., Sadeghi, M., & Imphy, M. (2017). The Role of Security in Foreign Tourism Development (Case Study: Foreign Tourists in Yazd). Urban Tourism Journal, 3 (1), 77–91.
- Majidi, Ch. (2018). The model of participation in adventure sports. Doctoral dissertation on Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Kharazmi University.
- Degree in Sport Management, Faculty of Psychology and Educational Sciences Mohaghegh Ardabili University
- Javid, Majid, Diamond, Hassan, Naqipour, Behnam. (2016). Sport tourism and its economic impact on host communities. Sport Management Studies, 32 (12), 13–32.
- Jahan Tighpour, A., Shafiei, M. R., Alijani Alijani Wend, R. (2018). Investigation and Analysis of Factors Affecting Tourism Development Based on Mutual Information Methods. Tourism, 7 (27), 35–50.
- Heidari Chianeh, R., Raheli, H., Fekri, F. (2017). Evaluation of Urban Tourism Attractions by Conditional Valuation Method (CVM) Case Study of Ardabil Shorabil Attractions. Urban Tourism Journal, 4 (1), 57–70
- Khakari, Ali, Dehghani, Masoumeh. (2015). Adventurous tourism capacity in Iranian deserts using S.W.O.T. Tourism Management Studies, 27 (9).
- Khadr, b. (2016). Investigating the Potentials of Adventure Tourism Development A Case Study of West Azerbaijan Province. Master of thesis in Tourism Planning, Faculty of Higher Art and Entrepreneurship Research, University of Art Isfahan.
- Garlic, Ahmadian, Jafari, Alizadeh, Katayoun. (2018). The Role of Tourism in Rural Area Income Generation by Presenting a Strategic Model for Rural Tourism Development (Case Study of Firoozkooh County). New Attitudes in Human Geography, 10 (2), 49–77.

- Geographical Journal of Tourism Space, 1 (1), 65-82.
- Assistance, Aristotle, Mahdavi, David, Heidari Sarban, Wakil, & Ebrahimi, Khadija. (2016). Monitoring the Sustainable Tourism Life Cycle (Case Study: Tourism Target Villages in Ardabil Province). Space planning and planning, 20 (19).
  - Ganji Imich, M.S. (2017). Feasibility of establishing adventure tourism hub in Ardabil province. Master's Degree in Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University.
  -
  - Majidi, Ch., Moharramzadeh, M. (2017). Strategy of development of adventure sports in Sanandaj city using SWOT analysis. Research in Sport Management and Motor Behavior, 6 (12), 27-44.
  - Moein Fard, M., Shoushi Nasab, P., & Kazemnejad, A. (2014). Strategies for development of recreational sport tourism in Iran. University of Guilan, 3 (2), 1-17.
  - Mossivand, J., & Sasanpour, F. (2001). Evaluation of the Role of Urban Infrastructure for Determining Tourism Pole Using TOPSIS and AHP Models (Case Study: Mazandaran Province).

Presentation of a qualitative model for developing strategies for adventurous sports tourism

Mehrdad Moharramzadeh^{*1}, Masoud Imanzadeh²

Received: Oct 27, 2018

Accepted: Feb 25, 2019

Abstract

Objective: The purpose of present study was to explore a theoretical construct and present a comprehensive theory for developing adventurous sports tourism in Ardabil province.

Methodology: Research method of the study was a qualitative model using grounded theory approach. Statistical population of the study consisted elite and executive professionals of university in the field of sport management and tourism in Ardabil province. Twelve participants were selected for unstructured in-depth interview based on purposeful and snowball sampling. Interviews were conducted to lead the data to theoretical saturation utilizing 4 content analysis and interviews. Interviews were recorded by audio files and then analyzed with Nvivo10 software. Data were simultaneously analyzed applying a set of open encrypted, selection, theoretical coding and notebook report in this regard. Validity and reliability of the coding were confirmed by quality control of qualitative researches. Analysis was conducted systematically by using Tem analysis method.

Results: These categories included 7 sections based on the main themes and sub-themes divisions. Some factors such as political and legal, notification and propaganda, environmental and infrastructure, economic, managerial, security, cultural and social ones considered as major categories among them. Finally, an ultimate model was delivered for each of main themes and sub-themes. Thereby, an abstract theory and construct was presented in regard to developing strategies for adventurous sports tourism.

Conclusion: The findings of present study revealed appropriate strategies for incoming policy making and planning which can expedite adventurous tourism development in Ardabil province.

Keywords: Tourism, sport tourism, adventure tourism, adventure sports

---

1. Professor in faculty of physical education of Ardabil University 2. Postdoctoral researcher, University of Mohaghegh Ardabili, Ardebil, Iran

* Corresponding author's e-mail address: mmoharramzadeh@yahoo.com